

Nærings- og fiskeridepartementet
Postboks 8090 Dep
0032 OSLO

Saksbehandler: Kristin Skurtveit
Telefon: 91308763
Seksjon: Fartøy- og deltakerseksjonen
Vår referanse: 13/16970
Deres referanse:
Vår dato: 25.02.2014
Deres dato:

Att:

HØRINGSUTTALELSE - INSTRUKS OM ADMINISTRERENDE REDERE.

Vi viser til departementets høringsbrev av 18. november 2013 vedrørende forslag til instruks til Fiskeridirektoratet om praktisering av regelverket om administrerende reder. Med administrerende reder siktes det her til fiskebåtrederer som oppfyller aktivitetskravet i deltakerloven uten å arbeide om bord i et fiskefartøy. Frist for høringsuttalelse er satt til 22. februar 2014.

Fiskeridirektoratet har hatt forslaget til instruks på intern høring til regionkontorene.

De sentrale punktene i forslaget til instruks er som følger:

- Det stilles krav om at administrerende reder har en ledende stilling i rederiet.
- Det stilles krav til eierandel i rederiet på 10 %.
- Det godtas kun en administrerende reder pr. rederi (selskap) som en hovedregel.
- Drift av fiskebåtrederi må være en hovedaktivitet for administrerende reder, men kravet skal praktiseres fleksibelt.
- Det skal kunne ses hen til relevant utdanning for administrerende reder ved dispensasjon fra kravet til tidligere aktivitet i deltakerloven § 6 tredje ledd.

Formålet med instruksjonen er å foreta avklaringer av praksis for å skape mer entydige og forutsigbare kriterier for godkjenning av administrerende reder. Den er likevel ikke ment å være uttømmende.

1. INNLEDNING

Ordningen med at administrerende reder kan anses som likestilt med aktive fiskere har vært en del av forvaltningspraksis fra 1985 og ble lovfestet ved vedtakelsen av deltakerloven i 1999. Det er imidlertid først de senere årene at det har kommet opp nye problemstillinger. Dette har spesielt sammenheng med at stadig flere i havfiskeflåten står overfor generasjonsskifter hvor flere av arvingene ikke står om bord i fiskefartøy men har/skal ha ulike administrative stillinger på land. Deler av næringen har ment at så lenge man har en rolle/stilling i selskap som eier fiskefartøy så bør dette bli godkjent som aktivitet i fiske, selv om stillingen er en underordnet stilling. Fiskeridirektoratet har vært tilbakeholden med en slik forståelse.

Fiskeridirektoratet er positiv til at det nå utarbeides en instruks som gir retningslinjer for godkjenning av "administrerende reder".

Vi vil i det følgende kommentere de enkelte punkt.

2. AVGRENSNINGER

Det fremgår av høringsbrevet at instruksen gjelder for godkjenning som administrerende reder i forhold til aktivitetskravet i deltakerloven § 6.

I regelverket for fiskermanntallet, som er et register over yrkesaktive fiskere i Norge, er det laget en dispensasjonsregel som åpner for opptak i manntallets blad B for "administrative fiskebåtreidere", selv om de ikke arbeider om bord i et fiskefartøy, jf. manntallsforskriften § 6 annet ledd. Departementet ønsker i utgangspunktet ikke at instruksens vedrørende "administrerende redere" skal komme til anvendelse i forhold til denne bestemmelsen. Instruksens gir likevel noen føringer for praktiseringen av bestemmelsen da det ved vurderingen av om administrerende reder skal kunne tas opp på blad B i medhold av unntaksbestemmelsen i manntallsforskriften, skal foretas en konkret vurdering av om det bør gjøres unntak fra kravet i § 5 nr. 5 om ikke å være sysselsatt helt eller delvis i annet yrke eller næring.

Unntaksbestemmelsen for "administrerende fiskebåtreiarar" har vært nyttet når tidligere aktive fiskere på blad B går over til å drifte fartøyet fra land. Det er nå også adgang til å gjøre unntak for dem som oppfyller vilkårene for tidsavgrenset ervervstillatelse etter § 7 annet ledd i deltakerloven.

I henhold til våre opplysninger blir det ved den årlige rulleringen av Fiskermanntallet ikke tatt stilling til om den enkelte som er gitt unntak som "administrerende fiskebåtreiar" tilfredsstiller vilkårene for dette. I stedet blir statusen videreført år etter år uten vurdering. Dette betyr at dem som er ansett som

”administrerende fiskebåtreiarar” i forhold til manntallsforskriften i stor grad ikke er vurdert i forhold til deltakerlovens regler/forvaltningspraksis vedrørende ”administrerende reder”.

Vi er enige med departementet i at det må foretas en konkret vurdering av om det skal gjøres unntak fra kravet om å ikke være sysselsatt helt eller delvis i annet yrke eller næring. Etter vår vurdering må ”administrerende fiskebåtreiar” som skal gis unntak etter manntallsforskriften tilfredsstillende vilkårene som gjelder for ”administrerende redere” etter deltakerloven.

3. NÆRHETSKRAVET

Nærhetskravet innebærer at det skal legges betydelig vekt på den enkelte eiers nærhet til driften av fartøyet og utøvelsen av fisket. Det har gjennom praksis blitt stilt følgende krav:

- Ledende stilling/funksjon
- Krav om eierandel i rederiet
- Krav om tilsvarende innflytelse (stemmerett)
- Maksimalt antall administrerende redere pr. rederi

3.1. *Krav om ledende stilling/funksjon*

Gjennom forvaltningspraksis er det stilt krav om at den som skal godkjennes som ”administrerende reder” må ha en ledende stilling/funksjon. I praksis har man ansett stillinger som daglig leder/disponent eller tilsvarende som tilstrekkelig for å oppfylle dette kravet. I senere forvaltningspraksis er det lagt til grunn at også rollen som styreleder vil være tilstrekkelig for å oppfylle kravet om ledende stilling/funksjon.

I de fleste rederi vil det være daglig leder som har ansvar for og utøver den daglige driften. Mange styreledere driver omfattende virksomhet ved siden av å være styreleder i et rederi.

Etter Fiskeridirektoratets vurdering vil en styreleder derfor bare unntaksvis oppfylle kravet til ”administrerende reder”. Dette bør presiseres nærmere i instruksene.

3.2.   *Krav til eierandel for administrerende reder.*

Departementet legger til grunn at det fortsatt bør gjelde et minstekrav til eierandel og at denne eierandelen ikke bør være ubetydelig. Det foreslås et krav om 10 % eierandel. Dette er litt lavere enn gjeldende forvaltningspraksis.

Fiskeridirektoratet er enig i at kravet til eierandel ikke bør settes lavere enn 10 %.

Vi er også enige i at det må stilles krav om at vedkommende "administrerende reder" både har en eierandel på minst 10 % og en innflytelse som tilsvarer minst 10 % eierandel. Dette medfører at i de tilfelle hvor aksjene er delt i flere aksjeklasser (for eksempel A-aksjer med stemmerett og B-aksjer uten stemmerett) må "administrerende reder" inneha minst 10 % av det totale antall aksjer i rederiet (A + B-aksjer) og eie minst 10 % av A-aksjene med stemmerett.

3.3.   *Flere administrerende redere pr. rederi?*

Departementet legger opp til å videreføre en praksis som går ut på at det bare skal kunne godtas en "administrerende reder" pr. rederi, enten rederiet eier ett eller flere fartøy. I tilfeller der to eller flere fartøy er eid av ulike selskaper som tilhører samme konsern vil det kunne godkjennes forskjellige administrerende redere for hvert fartøy dersom øvrige forutsetninger for godkjenning er til stede. For at hvert fartøy i konsernet skal kunne ha hver sin administrerende reder vil det være en forutsetning at den reelle driften av de ulike fartøyene er lagt til forskjellige selskaper i konsernet.

Fiskeridirektoratet er enige i dette. Imidlertid vil det i praksis være få fartøy som er eid av selskaper i konsern som vil ha behov for en ordning med flere administrerende redere. De fleste selskaper i en slik situasjon har fått dispensasjon fra aktivitetskravet av næringsmessige/regionale hensyn.

3.4.   *Administrerende reder for flere fartøy?*

Gjeldende forvaltningspraksis er ikke til hinder for at en person kan være administrerende reder for flere fartøy.

Fiskeridirektoratet er enige i at det avgjørende her vil være om vedkommende fyller kravene om nærhet til drift mv overfor de enkelte fartøyene. Her vil blant annet tid brukt på drift av hvert enkelt fiskebåtrederi, inntekt fra slik virksomhet, om man har en ledende stilling være av betydning.

4. KRAV TIL HOVEDAKTIVITET

Departementet foreslår en videreføring av kravet om at drift av fiskebåtrederi må være en hovedaktivitet for administrerende reder, men at kravet skal praktiseres fleksibelt.

Departementet legger opp til at det fortsatt bør være slik at fiskeriaktiviteten er en sentral del av virksomheten for å kunne godkjennes som administrerende reder. I skjønnsvurderingen må det ses hen til inntekt fra fiskeriaktiviteten og tid brukt på drift av fiskebåtrederi, sammenlignet med inntekt og tidsbruk i annen næring.

Departementet mener videre at kravet til hovedaktivitet likevel ikke må praktiseres så strengt som vilkåret i manntallsforskriften § 5 nr. 5 som innebærer at vedkommende ikke må være sysselsatt i full eller avgrenset virksomhet i annet yrke eller næring enn fiske og fangst. Departementet uttaler også at fiskeriforvaltningen bør være varsom med å nekte å godkjenne administrerende redere der fiskeriaktiviteten utgjør en viktig del av driften, selv om vedkommende også driver i flere andre næringer og fiskeriaktiviteten ikke utgjør størstedelen av virksomheten.

Det er Fiskeridirektoratets inntrykk at noen "administrerende redere" over mange år etter hvert har bygget seg opp en betydelig tilleggsvirksomhet utenom fiske. I mange tilfelle vil nok fiske vise seg å utgjøre en minimal del av deres totale næringsvirksomhet. Flere har betydelig aktivitet innen oppdrettsvirksomhet, offshorevirksomhet, eiendomsvirksomhet o.a.

Fiskeridirektoratet ber departementet vurdere om man i vurderingen av hvem som kan godkjennes som "administrerende redere" bør skille mellom eiere som begynner i fiske og deretter bygger seg opp i annen næring og eiere som har bygget seg opp i annen næring og deretter etablerer seg i fiske.

Fiskeridirektoratet er usikker på hva man skal legge i at kravet til hovedaktivitet skal praktiseres "fleksibelt" og i forhold til "hva som naturlig følger samfunnsutviklingen".

Etter vår vurdering vil det være naturlig å innfortolke i "hovedaktivitet" at minst halvparten av tid brukt/inntekt fra den totale virksomheten må stamme fra fiske/fangst. Vi er ikke enige med departementet at det ligger innenfor kravet til hovedaktivitet at man kan tillate sysselsetting i full virksomhet i annet yrke eller næring enn fiske og fangst. En slik forståelse vil etter vår vurdering innebære en betydelig oppmykning av forvaltningspraksis og også komme i konflikt med hovedregelen om at fiskeflåten skal eies av aktive fiskere.

Vi ber departementet vurdere dette nærmere i instruksene.

5. UTDANNING

Ved vurdering av om det skal gis dispensasjon fra aktivitetskravet av næringsmessige eller regionale hensyn etter § 6 tredje ledd i deltakerloven, kan departementet legge vekt på relevant utdanning for fartøyeier som skal arbeide om bord i fartøy. Departementet har også lagt til grunn at det kan legges vekt på utdanning som er relevant for arbeid som administrerende reder.

Vi er enige med departementet om at denne praksisen bør videreføres.

Med hilsen

Truls Konow
seksjonssjef

Kristin Skurtveit
seniorrådgiver

Mottakerliste:

Nærings- og fiskeridepartementet Postboks 8090 Dep 0032 OSLO

Kopi til:

Region Sør forvaltningsseksjon	Postboks 185 Sentrum	5804	Bergen
Kristin Skurtveit Region Finnmark	Postboks 185 Sentrum	5804	BERGEN
Region Troms	Postboks 185 Sentrum	5804	BERGEN
Region Nordland	Postboks 185 Sentrum	5804	BERGEN
Region Trøndelag	Postboks 185 Sentrum	5804	BERGEN
Region Møre og Romsdal	Postboks 185 Sentrum	5804	BERGEN
Region Vest	Postboks 185 Sentrum	5804	BERGEN